MALTA

QORTI CIVILI

(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF

ABIGAIL LOFARO

Seduta tas-27 ta' Novembru, 2014

Citazzjoni Numru. 361/2008

ABC

vs

DEC

Il-Qorti:

Rat ir-rikors guramentat ippresentat mill-attrici, li *in forza* tieghu, wara li ppremettiet :

1. Illi l-attrici ilha mizzewwga lill-konvenut mill-hmistax (15) ta' Awissu

tas-sena elf disgha mija tnejn u disghin (1992), zwieg numru 1393/92 (Dok A), il-partijiet ghandhom tlett itfal minuri li huma N, li twieldet nhar it-tmintax (18) ta’ Gunju tas-sena elf disgha mija tlieta u disghin (1993) J, li twieldet fil-hamsa (5) ta’ Marzu tas-sena elf disgha mija hamsa u disghin (1995) u R li twieled fit-tnejn (2) ta’ Aprl tas-sena elf disgha mija tmienja u disghin (1998) Dok B, C u D;

2. Illi il-konvenut sar hati ta’ adulterju u fl-fatt kien qed jikkoabita ma T xebba H – gia kien ikkommetta adulterju ma L Debono. Il-konvenut sar hati ukoll ta’ vjolenza u swat, ingurji gravi, sevizzi u mohqrija lejn martu. Dan iz-zwieg gie anke rez impossibbli minhabba inkompatibilita ta’ karattru. Fil-fatt l-attrici kellha titlaq mid-dar matrimonjali biex marret tghix temporanjament bit-tfal ma habib taghha minhabba il-vjolenza li kienet qed tissubixxi. Il-konvenut kien jaghmel chatting anke oxxen ma nisa ohra. Il-konvenut kien kecca lil martu mid-dar u kellha fil-fatt titlaq meta beda jerfa idu fuqha u jghajjat maghha. Dwar dan hemm rapport fl-ghassa ta’ Zabbar. Tul dan iz-zmien il-konvenut naqas li jhallas manteniment ghat-tfal u ghal mara minkejja li jircievi paga adegwata mill-Malta Drydocks Limited. Ir-ragel meta ra lill-mara tinsisti ghall-manteniment ghawwa lit-tfal u minghajr preavviz ha iz-zewgt itfal zghar jghixu mieghu ghalkemm ma ghandux abilita’ li jiehu hsiebhom daqs l-attrici. Hu ipprova jisraq ukoll lil N li ghandha hmistax li pero’ insistiet li titlaq lura ghand ommha. Issa ghalhekk mar-ragel hemm J ta’ 13 (kontra r-rieda taghha) u R ta’ 10 snin li jrid jibqa’ ma missieru, filwaqt li N qeghda mal-omm;
3. Illi l-attrici apparti l-fatt illi ma ghandhiex fejn tghix, ma ikkomettiet ebda htija li setghet wasslet ghal dan it-tkissir irrimedjabbli taz-zwieg;
4. Illi hemm l-awtorizazzjoni biex il-partijiet jipprocedu ghas-separazzjoni permezz ta’ digriet li qed jigi anness bhala document ‘A’ u partikolarment Legislazzjoni Sussidjarja 12.20 skont AL 397/2003 kif emendata b’AL 9/2004, 181 u 186/2006. Art 4(2) jghid :

   “Meta tinghata l-Awtorita mill-Qorti biex konjugi jipprocedi ghall-firda personali, ikun legittimu ghal kull wiehed mill-konjugi li jibda kawza fil-Qorti, jew jaghmel kontro-talba ghall-firda personali ghall-istess ragunijiet jew fuq ir-ragunijiet l-ohra msemmija fil-Kodici Civili bhallikieku dik l-awtorizzazzjoni kienet tirreferi ghaz-zewg partijiet ghal kull wahda mir-ragunijiet imsemmija.”

5. Illi tul iz-zwieg il-partijiet flimkien ghamlu hafna miljoramenti fid-dar

matrimonjali li hi proprjeta' ta' missier il-konvenut. L-attrici ghandha tigi risarcita mill-konvenut ghal sehemha minn dawn il-miljoramenti – filwaqt li kull kreditu li l-komunjoni jista jkollha kontra missier il-konvenut ghandu allura jiehdu il-konvenut;

6. Illi il-konvenut jahdem fil-Malta Drydocks u ghandu paga tajba hafna. L-attrici mill-banda l-ohra kellha tibda tahdem part time sabiex tkun tista tlahhaq mal-hajja u trabbi lit-tfal. Hi mhux qed tlahhaq mal-hajja. Fil-fatt il-konvenut kien waqaf ihallas manteniment ghat-tfal u ghal mara sa minn Marzu 2008. Intant l-attrici ma tistax tkompli tahdem ghal hafna zmien minhabba il-kondizzjoni fizika taghha;
7. Illi ikun fl-aqwa interess tal-minuri li dawn ikunu fil-kura u kustodja ta' ommhom. Ir-ragel mhuwiex kapaci jiehu hsieb it-tfal kif jixraq. Tant hu hekk li qieghed ihallihom wahedhom ghal hinijiet twal sabiex imur ghax-xoghol u wara mal-habiba tieghu;

Talbet li l-konvenut jghid ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex :

1. Tippronunzja id-divorzju bejn il-kontendenti minhabba adulterju, vjolenza u swat, minacci, ingurji gravi, sevizzi u mohqrija lejn l-attrici maghmula mill-konvenut ai termini tal-Kodici Civili u minhabba inkompatibilita ta' karattru;
2. Tiddikjara u tordna li l-istess konvenut jitlef id-drittijiet komtemplati fl-artikoli 631, 633, 633A, 825, 826 u 827 tal-Kodici Civili u tapplika kontra il-konvenut u favur l-attrici id-disposizjonijiet tal-Artiklu 48 tal-Kodici Civili;
3. Tordna it-tmien u x-xoljiment tal-komunjoni tal-akkwisti bejn il-partijiet;
4. Tillikwida l-istess komunjoni tal-akkwisti jekk hemm bzonn permezz ta' periti nominandi u taqsam l-istess bejn il-kontendenti nofs kull wiehed b'dan pero' li lill-attrici ghandhom jigu assenjati fl-intieri taghhom l-akkwisti li saru bil-hidma taghha u jinghatalha lura dak li hi tat lill-konvenut b'donazzjoni bil-hsieb taz-zwieg jew waqt iz-zwieg jew b'xi titolu iehor;
5. Tordna Ii lill-attrici jigi assenjat u imhallas mill-konvenut nofs il-valur tal-miljoramenti li saru fid-dar matrimonjali proprjeta ta' missier il-konvenut bil-konsegwenza li kull kreditu tal-komunjoni kontra missier il-konvenut ghandu jkun jispetta lill-istess konvenut;
6. Tahtar jekk ikun hemm bzonn Nutar u tiffissa data, lok u hin sabiex jekk ikun hemm bzonn issir il-qasma tal-komunjoni tal-akkwisti kif

likwidati u tahtar kuraturi deputati biex fil-kontumacja jew l-assenza tal-konvenut jidhru minfloku;

7. Tiddikjara liema huma l-flus u/jew l-oggetti parafernali li jappartjenu lil kull wahda mill-partijiet u tordna li qabel il-qasma tal-komunjoni tal-akkwisti kull parti tiehu dak li hu parafernali taghha;
8. Tordna li l-kura u l-kustodja tal-minuri tigi fdata f'idejn l-attrici u tordna li it-tfal jghixu mal-attrici fejn din jidhrilha li ghandha tistabilixxi id-dimora taghha;
9. Tordna lill-konvenut ihallas lill-attrici retta alimentari fil-gimgha ghaliha u ghat-tlett itfal minuri skont kif tistabilixxi dina il-Qorti u tordna li dan il-manteniment jithallas direttament lill-attrici mill-employer tal-konvenut;

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-mandati ta' qbid u ta' sekwestru u tal-mandat ta' inibizzjoni prezentati kontestwalment; Il-konvenut minn issa ingunt biex jidher ghas-subizzjoni;

Rat il-lista tax-xhieda tal-attrici;

Rat ir-risposta guramentata tal-konvenut, li *in forza* taghha huwa eccepixxa :

1. Illi l-konvenut jaqbel li tigi dikjarata s-separazzjoni bejn il-kontendenti b'dan pero illi is-separazzjoni ghandha tigi ddikjarata bhala li sehhet tort unikament ta' l-attrici u dan kif ghandu jirrizulta waqt is-smigh ta' din il-kawza. Inoltre, il-konvenut diga' intavola kawza f'dan is-sens li ghandha numru 375/08 NC;
2. Illi l-allegazzjonijiet ta' l-attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt;
3. Illi t-tieni talba ta' l-attrici m'ghandhiex tigi milqugha stante l-fatt li kienet proprju l-attrici hatja ghat-tifrik ta' dana z-zwieg, anzi dawn is-sanzjonijiet ghandhom japplikaw kontra l-istess attrici. Inoltre, l-Artikoli 825, 826 u 827 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta gew imhassra bis-sahha ta' l-Att XV111 ta' l-2004, hekk ukoll gie mhassar l-Artikolu 633A;
4. Illi t-tielet u r-raba talba ghax-xoljiment tal-komunjoni ta' l-akkwisti ezistenti bejn il-kontendenti mhijiex opposta, b'dan pero li jigi kkunsidrat illi kienet l-istess attrici illi gabet it-tifrik irrimedjabbli taz-

zwieg tal-kontendenti u li hija l-istess attrici li hija hatja tat-tifrik taz-zwieg ghalhekk ma hemmx lok li l-komunjoni tigi assenjata fl-intier lill-istess attrici;

5. Illi l-hames talba ghandha tigi michuda, il-konvenut mhuwiex il-legittimu kontradittur stante l-fatt li d-dar matrimonjali mhix proprjeta tal-konvenut izda ta’ missier l-istess konvenut u ghalhekk l-attrici ghandha tuza r-rimedji opportuni komtemplati fil-Ligi;
6. Illi m’hemmx oggezzjoni ghas-sitt u s-sebgha talba;
7. Illi t-tmien talba ghandha tigi michuda stante l-fatt li l-attrici abbandunat id-dar matrimonjali u lill-uliedha biex tmur tghix ma ragel iehor li mieghu ghandha relazzjoni extra-maritali. Inoltre, tnejn mit-tfal u cioe’ J u R jghixu mal-missier filwaqt li l-kbira N qed tghix fir-residenza tas-sieheb ta’ l-attrici, certu Frank Borg, li sa wasal biex kien jahqar lill-minuri meta kien mieghu. Ghalhekk barra l-fatt li l-konvenut jissuspetta li t-tifla l-kbira qeghda tghix fid-dar mas-sieheb ta’ omm kontra l-volonta’ taghha, certament mhux ezempju tajjeb u xieraq li l-minuri jigu esposti ghal dawn ic-cirkostanzi;
8. Illi fir-rigward tad-disgha talba, l-attrici hija kapaci tahdem barra l-fatt li hija ddekadiet ghad-dritt li tircievi manteniment ghaliha. Inoltre, l-minuri ghandu jkollhom il-kura u l-kustodja taghhom il-konvenut u ghalhekk se mai ghandha tkun l-attrici li tivversa manteniment adegwat ghall-minuri;
9. Salv eccezzjonijiet ulterjuri;
10. Bl-ispejjez kollha kontra l-istess attrici li minn issa ngunta biex tidher ghas-subizzjoni;

Rat il-lista tax-xhieda tal-konvenut;

Semghet lix-xhieda illi tressqu;

Rat id-dokumenti li gew esebiti, il-provi li gew prodotti u l-atti ta’ dan il-procediment;

Rat in-nota ta’ sottomissjonijiet tal-attrici;

Rat illi l-kawza thalliet ghas-sentenza ghallum;

Ikkunsidrat :

Illi il-Qorti ghandha quddiemha kawza ta' separazzjoni personali li giet konvertita f'kawza ta' divorzju bejn il-partijiet b'dan li l-istess rikorrenti titlob ukoll li tigi assenjata kwantu ghal nofs il-valur tal-miljoramenti li saru fid-dar matrimonjali, proprjeta' ta' missier il-konvenut, flimkien ma' talba ghall-kura u l-kustodja tal-minuri u talba ghall-manteniment kemm ghaliha personalment kif ukoll ghall-istess minuri. L-intimat joggezzjona ghal hafna mit-talbiet tant li jirrileva wkoll li precedentement ghall-prezentata tar-risposta guramentata tieghu, huwa kien diga' intavola kawza ta' separazzjoni kontra l-attrici bir-referenza numru 375/08AL (gia NC).

Il-Qorti tirrileva wkoll li permezz ta' verbal datat is-27 ta' Jannar 2010 il-partijiet iddikjaraw li l-verbali u x-xiehda kollha fil-kawza odjerna kif ukoll dik li ggib ir-referenza numru 375/08 AL (gia NC) ikunu applikabbli u inseriti fiz-zewg processi. Dan jerga' jigi konfermat permezz tal-verbal tas-16 ta' April 2013[1]

VERZJONI RIKORRENTI

Permezz tal-affidavit taghha[2] ir-rikorrenti tghid li zzewget lill-intimat nhar il-15 ta' Awwissu 1992[3] b'dan li meta kienu gharajjes ma ndunatx x'tip ta' ragel hu minkejja li kien hu li riedha tieqaf mill-uniku zvog li kellha u cioe' l-*volleyball*. Tghid li kellhom gosti differenti b'dan li wahda mill-akbar

[1] Ara a fol 398 tal-process

[2] Esebit a fol 26 tal-process

[3] Ara c-certifikat taz-zwieg esebit a fol 7 tal-process

problem li fegget fiz-zwieg kienet dik tal-pornografija. Din il-pornografija kienet sors ta' argumenti u glied bejniethom b'dan li r-rikorrenti tirrakkonta kif f'episodju partikolari (wara li kienet skopriet b'tali pornografija l-ewwel darba) l-intimat abbuza minnha sesswalment ghaliex kienet irrifjutatu. Tul l-affidavit taghha issemmi li sussegwentement dan ma kienx l-uniku episodju fejn l-istess zewgha abbuza minnha sesswalment.

Tghid ukoll li minnu qatt ma rat ghajnuna la fid-dar u lanqas mal-ulied u ghalhekk il-piz kollu ta' wliedhom waqa' kompletament fuqha. Maz-zmien skopriet li l-intimat kellu relazzjoni adultera ma' certu L Debono. Kien permezz tar-ragel ta' din l-imsemmija L li r-rikorrenti skopriet b'tali relazzjoni. Affrontatu dwarha u minkejja li ghall-ewwel innega, fl-ahhar ammetta. Ir-rikorrenti ghazlet li tahfirlu ghalkemm ma riditx tkun intima mieghu ghax bezghet minn xi mard. Sussegwentement, l-intimat rega' abbuza sesswalment minnha. Ma kienx ta' sapport ghaliha meta kellha problem medici f'saqajha ghax ma kien jimpurah minn xejn hlief li jkun komdu u tajjeb hu.

Imbaghad fis-sena 2006 inghaqad mat-team ta' Neways biex ibiegh il-prodotti taghhom u f'Settembru 2007 beda kors tal-kompjuter. Kien f'dan iz-zmien li l-intimat iltaqa' ma' Tanya H u bdew ir-relazzjoni adultera taghhom. Bhala prova tal-istess, ir-rikorrenti tesebixxi numru ta' *emails*[4] li permezz tagghom tikkontendi li taghmel prova tal-istess adulterju. Issemmi wkoll li l-istess zewgha ghamel konversazzjonijiet elettronici u ghandha prova ta' *recordings* fejn jaghmel atti sesswali fuq il-*web-cam*. Issostni li hekk kif skopriet b'din Tanya H ddecidiet li ma setghetx terga' tahfirlu kif kienet ghamlet qabel u ghalhekk ipprocediet ghas-separazzjoni. Kien f'dan iz-zmien li l-intimat kien vjolenti maghha[5] u f'dan il-kuntest tipprezenta numru ta' rapporti li ghamlet mal-pulizija kif ukoll certifikat minn tabiba dwar it-tbengil.

---

[4] Ara a fol 47 – 50 tal-process

[5] Ara a fol 39 – 46 tal-process

Tikkontendi wkoll li hekk kif ircieva d-dokumenti relatati mas-separazzjoni, l-intimat qabad u gibed il-flus kollha li kienu fuqhom it-tnejn. Kien kollu ta' xejn meta talbitu l-ammont ta' Lm1400 li huwa nofs l-ammont li kien hemm imgemma minnha f'kont partikolari fuq isem l-ulied, izda tali ammont qatt ma thallas mill-istess intimat. F'nofs Marzu 2008 waqaf jaghtiha l-flus ghall-ulied. Bejn l-agurmenti t-theddid u l-fatt li ma jaghtihiex flus, ir-rikorrenti ddecidiet li kienet ser titlaq mid-dar. L-ulied spiccaw infirdu ghaliex tnejn minnhom spiccaw mal-intimat filwaqt li wild minnhom, N baqghet tghix mar-rikorrenti ommha. Tghid li l-iskop ghaliex l-intimat zamm zewgt ulied hija biss kwistjoni ta' flus jigifieri biex ma jhallasx manteniment u xejn aktar u mhux ghax verament riedhom mieghu.

Ir-rikorrenti tghid ukoll li mid-Dockyard l-intimat kien ha somma sostanzjali tal-*early retirement* u tikkontendi li nofs l-istess somma hija taghha wkoll.

Permezz tax-xiehda taghha tal-21 ta' April 2009[6] ir-rikorrenti tghid li ghandha tliet (3) ulied b'dan li t-tifla l-kbira tghix maghha filwaqt li z-zewgt ulied l-ohra jghixu mal-intimat. Tiddikjara li c-*children's allowance* relattivi ma jigux percepiti minnha. Tghid li tghix mal-partner taghha b'dan li l-kera ta' €372 tinqasam b'mod ugwali bejniethom. Tiddikjara li ghandha paga ta' madwar €700 fix-xahar. Tiddikjara li ma tistax tghix fil-post tax-Xghajra ghaliex mhux addattat filwaqt li tghid li d-dar gia matrimonjali hija l-proprjeta' ta' missier l-intimat.

[6] Ara a fol 94 tal-process

VERZJONI TAL-INTIMAT

Permezz tal-affidavit tieghu[7], l-intimat jghid li martu qatt ma kienet tiehu gost tohrog. Kienet tohloq kull skuza biex thassar xi harga. Jispjega li ghandhom gosti differenti u li qatt ma sab appogg minnha. Lanqas ghal dak li jirrigwarda d-dar u l-indafa taghha ma kienet tinqala' r-rikorrenti, izda jzid jghid li l-aktar problema li kellhom bejniethom kienet dik tal-intimita ghaliex ir-rikorrenti kienet toqghod lura hafna b'dan li kienet tippreferi tara t-*television*. L-intimat kien ihossu mwarrab. Hekk kif twieled it-tielet wild, l-intimita' ta' bejniethom spiccat ghal kollox u bdew problem kbar b'dan li l-komunikazzjoni ta' bejniethom waqfet ghal kollox. Isemmi wkoll li martu kienet tqatta' hafna hin fuq il-*computer* taghmel *chatting* ma' hafna rgiel b'dan li mhux l-ewwel darba li l-istess irgiel spiccaw biex cemplu d-dar. Jghid li qieghed jesebixxi l-messaggi izda fil-verita', Dok. MGC1[8] m'huwa xejn hlief kitba ta' xi hadd, allegatament konversazzjoni li ghaddiet bejn l-attrici u xi habib taghha. Wiehed mill-irgiel li l-attrici kienet taghmel kuntatt maghhom kien Frank Borg u ssusspetta li bejniethom kien hemm xi relazzjoni ghaddejja. Kkonferma dan f'Jannar 2008 minghand mart l-istess imsemmi Frank Borg li sahansitra qaltlu li kienu ftehmu sabiex iqabbdu *private investigator* fuqu (cioe' fuq l-intimat). Aktar 'il quddiem martu kkonfermatlu li fil-fatt kienu qabbdu *private investigator*. Isostni wkoll li l-istess martu kkonfermatlu li bejn it-28 ta' Marzu 2008 u l-31 ta' Marzu 2008 kienet ser tqatta' *weekend break* mal-habib taghha. Jghid ukoll li marret l-isptar (filwaqt li ommu kienet qed tmut) u halliet lil uliedhom hemm biex tkun tista' tohrog mas-sieheb taghha. Dan ghalih kien nuqqas ta' rispett kbir. Jghid li fil-25 ta' Gunju 2008 martu abbandunat id-dar u flimkien mal-ulied marret tghix ghand il-habib taghha Frank Borg li min-naha tieghu, dan tal-ahhar ghamel sensiela ta' telefonati ta' theddid lill-intimat. Jispjega li l-ulied kienu kostretti li jmorru mal-istess martu ghalkemm izid jghid li Frank Borg xejn ma kien jimxi sew ma' wliedu. Isemmi episodju fejn sakkar lil wiehed mill-ulied f'kamra ghal gurnata shiha minghajr ikel u xorb u kien biss bl-intervent ta' J li l-istess wild, R ha xi haga tax-xorb u l-ikel. Jghid li

[7] Ara a fol 59 tal-process

[8] Esebit a fol 66 tal-process

dan kollu wassal sabiex J u R wara *weekend* mieghu qatt ma regghu marru ma' ommhom. Jissuspetta li anke t-tifla l-kbira N trid tmur tghix mieghu izda jahseb li ssibha difficli biex taghmel dan.

Jichad li qatt kien aggressiv fil-konfront ta' martu. Anzi jghid li tali allegazzjonijiet bdew biss hekk kif dahal Frank Borg fil-hajja ta' martu. Jikkontendi wkoll li d-dar matrimonjali hija d-dar proprjeta' ta' missieru li hallihom jghixu fiha minghajr kera peress li kienu ser jizzewgu. Din id-dar kienet gebel u saqaf u komplewha fiz-zmien li kienu gharajjes b'dan li l-bicca l-kbira tal-ispejjez jikkontendi li ghamilhom hu. Jaghlaq l-affidavit tieghu billi jghid li ghamel minn kollox biex isalva z-zwieg izda martu qatt ma riedet taf.

In subizzjoni[9] l-intimat jikkonferma li ha l-*early retirement scheme* mid-Dockyard fl-ammont ta' €48,000. Jiddikjara li ma jahdimx u li qed ifittex xoghol. Jikkonferma li minn din is-somma hemm €10,000 depositati f'ismu filwaqt li l-ammont rimanenti huwa depositat f'isem T H li hija l-*partner* tieghu li 'qed izzomm dawn il-flus ghalija'[10].

Fix-xiehda tieghu ta' nhar il-21 ta' April 2009, l-intimat jghid li wliedu kienu qed jigu msawwta u mhedda mill-habib ta' martu[11] filwaqt li fix-xiehda tal-5 ta' Ottubru 2010 jaghti spjegazzjoni tas-sitwazzjoni ta' wliedu li jghixu mieghu kif inhi, fis-sens li jghid kemm ghandhom eta' (J kellha hmistax (15) –il sena filwaqt li R kellu tnax –il sena (12) dak iz-zmien) u jzid jghid li ghalihom ir-rikorrenti ma thallas ebda manteniment minkejja li jiehu hsiebhom hu. Jispjega l-ispejjez li huwa jhallas ghall-istess ulied u ghal rigward l-istess jipprezenta prospett tal-ispejjez li jinkorri ghall-istess ulied[12]. Izid jghid li l-kontijiet relatati mal-post tax-

---

[9] Ara x-xhieda tieghu esebita a fol 82 tal-process u datata d-9 ta' Dicembru 2008

[10] Ara a fol 83 tal-process

[11] Ara a fol 97 tal-process

[12] Ara Dok. MCX2 esebit a fol 189 tal-process

Xghajra jhallashom kollha hu filwaqt li ghamel spejjez ta’ madwar €125 ghaz-zebgha u l-ammont ta’ €500 ghall-faccata tal-istess proprjeta’. Jikkonferma li jghaddi s-somma ta’ €100 kull erba’ gimghat bhala manteniment ghal bintu N li tghix mar-rikorrenti[13]. Sussegwentement permezz tax-xiehda tieghu datata il-21 ta’ Ottubru 2010[14] l-intimat jipprezenta biljett li allegatament intbghat minghand terz lir-rikorrenti, set ta’ ricevuti relattivi ghall-ispejjez tal-wild R[15]. Jipprezenta wkoll set ta’ ricevuti dwar spejjez li ghamel fil-post tax-Xghajra[16] u set ta’ dokumenti ohra relatati mal-ispejjez li ghamel l-istess intimat biex isewwi l-karozza li juza biex iwassal lill-ulied mill-iskola. Permezz tax-xiehda tieghu datata l-4 ta’ Far 2011[17] l-intimat jipprezenta wkoll dokumenti li permezz taghhom juri l-ispejjez li qed jinkorri ghall-ulied u l-edukazzjoni taghhom[18]. Jichad li qatt sawwat lir-rikorrenti.

<u>IL-PROVI MIGBURA QUDDIEM IL-QORTI</u>

Il-Qorti taghmel referenza ghad-dokumenti esebiti mir-rikorrenti u li huma annessi mal-affidavit taghha, fosthom rapporti li gew intavolati mal-pulizija relatata ma’ allegazzjonijiet ta’ vjolenza kif ukoll ma’ aspetti relatati ma’ binthom Analise kif ukoll rapport li l-intimat kien isegwiha[19] izda jigi rilevat li tali rapporti m’humiex segwiti b’sentenzi jew b’xi forma ta’ dikjarazzjoni ta’ ammissjoni da parti tal-intimat u ghalhekk il-Qorti tista’ biss tiehu tali rapporti bhala prova tal-allegazzjoni tal-istess rikorrenti u xejn aktar ghaliex m’hemm ebda prova ta’ sejbien ta’ htija. L-istess irid jinghad ghar-rapporti li gew esebiti fil-mori tal-proceduri minn

---

[13] Ara a fol 184 tal-process

[14] Ara a fol 191 tal-process

[15] Ara Dok. MCV1 u MCV2 esebit a fol 270 u 270A tal-process

[16] Ara Dok. MCV4 esebit a fol 270B

[17] Ara a fol 299 tal-process

[18] Ara Dok. MCZ 1 – MCZ3 esebiti a fol 307 – 348 tal-process

[19] Ara a fol 39 – 46 tal-process

WPC 117 Sylvia Zarb u PS 977 Joseph Zammit[20]. Dwar il-konversazzjonijiet elettronici esebiti mill-istess rikorrenti flimkien mal-affidavit taghha[21], r-rikorrenti turi li fis-sena 2007 l-intimat diga' kellu skambji ta' messaggi li mill-kontenut taghhom juri li hemm familjarita' qawwija bejn l-istess intimat u t-terza persuna. Il-fatt li f'Dok.7 esebit a fol 51 tal-process tissemma 'hotel room' juri l-intenzjoni tal-intimat.

Kwantu ghad-dokumentazzjoni esebita mill-intimat permezz tal-affidavit tieghu, jigi rilevat li d-dokumenti esebiti a fol 66 u 67 tal-process[22] ma jikkostitwixxux prova ta' dak li qieghed jallega l-istess intimat *stante* li tali dokumenti m'humiex ufficjali jew li ghall-anqas juru minn fejn huma originati izda jidher li huma miktuba bil-pinna x'aktarx mill-istess intimat u konsegwentement il-Qorti ma tistax tkun konvinta li tali messaggi verament ghaddew bejn ir-rikorrenti u terza persuna.

Dwar ir-rapporti li l-istess intimat ghamel mal-pulizija[23], fost ohrajn l-istess intimat juri li r-rikorrenti martu harget mid-dar matrimonjali f'data partikolari u cioe' nhar il-25 ta' Gunju 2008 izda r-raguni ghaliex sar dan ma jghidux fl-istqarrija tieghu. F'rapport iehor isemmi lil Frank Borg u jallega li dan qallu kliem ta' fastidju izda jrid jinghad l-istess haga li inghad kwantu ghar-rapporti esebiti mir-rikorrenti u cioe' li l-istess rapport huma biss indikazzjoni ta' x'seta' kien qed jigri f'dawk iz-zminijiet izda m'humiex dikjarazzjoni ta' sejbien ta' htija. Sussegwentement, permezz tax-xiehda tieghu tal-21 ta' April 2009 l-istess intimat jipprezenta rapport iehor relatat mal-ulied u r-residenza taghhom filwaqt li fix-xiehda tieghu tal-21 ta' Ottubru 2010 jipprezenta sebgha u ghoxrin (27) rapport iehor li ghamel fil-konfront ta' martu rigward l-access ghal bintu N[24].

---

[20] Ara x-xhieda taghhom datata t-2 ta' Marzu 2010 esebita a fol 161 – 162 tal-process

[21] Ara a fol 47-51 tal-process

[22] Dok. MGC1

[23] Ara a fol 73- 79 tal-process

[24] Ara Pul 1 – 27 tal-process esebiti a fol 196 – 268 tal-process

L-intimat jipprezenta wkoll nota li permezz taghha juri l-*employment history* tieghu wara li waqaf jahdem mal-Malta Shipyards[25] u jipprezenta dokumentazzjoni relattiva ghall-introjtu tieghu sussegwenti ghall-waqfien tieghu minn mal-istess Malta Shipyards. Wiehed irid jinnota li l-istess dokumentazzjoni turi introjtu minimu[26]. Fix-xiehda tieghu datata l-4 ta' Frar 2011 l-intimat jiddikjara li wara li telaq mal-Malta Shipyard ghamel seba' (7) xhur ma jahdimx.

Permezz tax-xiehda ta' Carmel Taliana, rapprezentant tal-Malta Shipyards Limited, l-istess xhud jikkonferma li l-intimat inghata s-somma ta' €48,000 bhala *early retirement scheme* u ghal dan il-ghan jipprezenta d-dokumentazzjoni relattiva[27].

Permezz tax-xiehda tieghu datata d-9 ta' Lulju 2012[28] Francis Borg jghid li sar jaf lir-rikorrenti minn fuq l-internet madwar erba' (4) snin. Jghid li saru hbieb u li wara li r-rikorrenti tkecciet mid-dar matrimonjali minn zewgha xtara appartament bi kmamar tas-sodda bizzejjed ghall-ulied. Dawn tal-ahhar kienu anke ghazlu l-kmamar rispettivi taghhom. Jghid li kienu jghixu flimkien bhal ahwa izda kwantu ghall-aspett finanzjarju jghid li jerfa' kollox hu inkluz l-ispejjez tal-wild N li tghix maghhom. Jichad li qatt sakkar lil wiehed mill-ulied minghajr xorb u ikel.

Gie prezentat kont mahrug minn Arms Limited relattiv ghad-dar gia matrimonjali gewwa Haz-Zabbar fl-ammont ta' €281.93[29]

---

[25] Ara a fol 122 tal-process

[26] Ara a fol 123 – 126 tal-process

[27] Ara a fol 150 – 157 tal-process

[28] Ara a fol 383 tal-process

[29] Ara a fol 389 tal-process

DWAR IT-TALBA GHAS-SEPARAZZJONI PERSONALI LIEMA TALBA GIET SOSTITWITA B'TALBA GHAL DIVORZJU

Dwar l-ewwel talba tar-rikorrenti, l-Qorti fl-ewwel lok taghmel referenza ghal Artikolu 40 tal-Kodici Civili, Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta li jsegwi hekk:

"***Kull waħda mill-persuni miżżewġin flimkien tista' titlob il-firda minħabba eċċessi, moħqrija, theddid jew offiżi gravi tal-parti l-oħra kontra l-attur, jew kontra xi wieħed jew ieħor mit-tfal tiegħu, jew minħabba li l-ħajja flimkien ma tkunx għadha possibbli għax iż-żwieġ ikun tkisser irremedjabilment***".

Il-Qorti rat il-provi esebiti inkluz ix-xiehda tar-rikorrenti datata s-6 ta' Dicembru 2013[30], fejn iddikjarat li hi u zewgha ilhom ma jghixu flimkien ghal zmien hames (5) snin u nofs u qatt ma kien hemm xi forma ta' rikonciljazzjoni bejniethom u li l-intimat qatt ma taha manteniment, pero' fl-istess hin tiddikjara li m'hemm xejn li huwa dovut peress li l-bint N li tghix maghha issa ghandha ghoxrin (20) sena u tikkonferma li m'hemm ebda digriet li permezz tieghu giet ordnata thallas xi manteniment ghall-ulied l-ohra li jghixu mal-intimat. Tiddikjara li m'hemm ebda possibilita' ta' rikonciljazzjoni bejniethom. Minn dan kollu l-Qorti hija konvinta sal-grad rikjest mill-ligi li z-zwieg bejn il-partijiet tkisser irremedjabbilment ghal ragunijiet li huma imputabbli liz-zewg partijiet li jidher li t-tnejn li huma kellhom relazzjonijiet adulteri qabel ma sseparaw *de facto*. Konsegwentement il-Qorti ma tistax ma tattribwixxix it-tort ghal din is-separazzjoni konveritita f'talba ghall-hall taz-zwieg liz-zewg partijiet. Dawn l-aspetti kollha msemmija jaghtu lok ghall-pronunzja tal-hall taz-zwieg bejn il-partijiet u dan anke in vista tal-fatt li mill-provi jirrizulta bl-aktar mod car li l-kriterji stabbiliti ghall-ottjeniment ta' dikjarazzjoni ta' hall taz-zwieg gew sodisfatti *stante* li ghaddew aktar minn erba' (4) snin minn mindu l-partijiet infirdu *de facto* tant li l-proceduri odjerni biss biss ilhom

[30] Ara a fol 403 tal-process

ghaddejjin aktar minn 4 snin. Jirrizulta wkoll li m'hemm ebda possibilita' ta' transazzjoni bejn il-partijiet u dan anke in vista tal-fatt li t-tnejn li huma ghandhom *partners* f'hajjithom u jidhru li ghamlu hajja separata minn xulxin u fuq kollox m'hemm ebda kwistjoni ta' manteniment pendenti *stante* li qatt ma kien hemm xi digriet li stabbilixxa jew ordna xi manteniment.

DWAR L-APPLIKAZZJONI TAL-ARTIKOLI 631,633, 633A, 825, 826 u 827 tal-Kodici Civili u l-Artikkolu 48 ET SEQ KONTRA L-INTIMAT

L-artikolu 48 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta jghid hekk:

(1) Il-parti, ir-raġel jew il-mara, illi tkun il-ħtija tal-firda għal waħda mir-raġunijiet imsemmijin fl-artikoli 38 u 41 titlef -

(a) il-jeddijiet imsemmijin fl-artikoli 631, 633, 825, 826 u 827;

(b) dak kollu li tkun kisbet mill-parti l-oħra b'donazzjoni bi ħsieb taż-żwieġ, jew waqt iż-żwieġ, jew taħt titolu ieħor gratuwitu;

(ċ) kull jedd ta' parti miż-żwieġ għan-nofs tal-akkwisti illi jkunu saru l-aktar bil-ħidma tal-parti l-oħra wara data stabbilita mill-Qorti bħala d-data meta l-parti għandha tkun kunsidrata li minnha tkun ħatja tal-firda. Għall-finijiet ta' dan il-paragrafu biex jiġi determinat jekk akkwist ikunx sar l-aktar bil-ħidma ta' waħda millpartijiet fiż-żwieġ, għandhom jitqiesu l-kontributi b'kull mod taż-żewġ partijiet skont l-artikolu 3;

(d) il-jedd li iġġiegħel lill-parti l-oħra, f'kull każ, li tagħtiha l-manteniment bis-saħħa tal-obbligu li jitnissel miż-żwieġ.

Ghal finijiet ta' kjarezza jrid jinghad li l-Artikoli 825-827 gew imhassra mill-istess Kodici Civili u konsegwentement dawn ma jistghu jigu applikati fil-konfront tal-partijiet.

Il-Qorti, kif diga’ kellha l-opportunita’ li tiddikjara aktar ‘il fuq, hija moralment konvinta sal-grad rikjest mill-ligi li l-firda bejn il-partijiet hija imputabbli liz-zewg partijiet u ghaldaqstant fic-cirkustanzi thoss li l-artikolu 48 tal-Kap. 16 ghandu jigi applikat kontra iz-zewg partijiet.

<u>DWAR IT-TALBA GHAX-XOLJIMENT TAL-KOMUNJONI TAL-AKKWISTI</u>

Il-Qorti tirrileva li minkejja li hemm qbil bejn il-partijiet (*stante* li anke fix-xiehda taghha r-rikorrenti tghid li d-dar matrimonjali (74, Tal-Grazzja, Triq Zabrella Zabbar) hija proprjeta’ ta’ missier l-intimat) fil-verita’ ma tressqet ebda prova dwar dan. Il-Qorti tirrileva li minkejja li permezz tan-nota ta’ osservazzjonijiet taghha r-rikorrenti tikkontendi li din id-dar hija proprjeta’ taghha flimkien mal-intimat, ma tressaq ebda kuntratt bhala prova ta’ dan. Min-naha l-ohra lanqas l-intimat ma jressaq prova li l-istess dar hija proprjeta’ ta’ missieru izda ghal finijiet ta’ kjarifikazzjoni jinghad li l-istess rikorrenti tikkontradixxi lilha nnifisha *stante* li fix-xiehda taghha taqbel li tali dar hija proprjeta’ ta’ missier l-intimat. Ghalhekk il-Qorti thoss li huwa gust u ekwu li tali dar tigi dikjarata li m’hijiex formanti parti mill-komunjoni tal-akkwisti bejn il-partijiet.

Jigi rilevat ukoll li l-istess rikorrenti ma tressqet ebda pretensjoni jew likwidazzjoni ta’ xi benefikati li qed tippretendi r-rikorrenti fuq l-istess dar u konsegwentement il-Qorti ma tista’qatt tikkwantifika xi ammont li jista’ jkun dovut lir-rikorrenti u dan abbazi ta’ nuqqas ta’ prova. Kwantu ghall-mobbli fl-istess dar il-partijiet ma ressqu ebda prova li dawn m’humiex formanti parti mill-komunjoni tal-akkwisti u ghalhekk dawn ghandhom jigu valutati b’dan li l-valur jinqasam b’mod ugwali bejniethom.

L-istess irid jinghad kwantu ghall-appartament gewwa x-Xghajra hdejn il-Bahar li jidher li huwa vojt u l-garaxx bin-numru 4 fi Triq il-Madaffa

Zabbar. Ghalkemm permezz tan-nota ta' osservazzjonijiet tieghu[31] l-intimat jghid li kien hemm xi forma ta' ftehim bejn il-partijiet dwar xi benfikati u kontijiet tal-ARMS abbinati mal-appartament, il-Qorti m'ghandha ebda prova ta' dan u konsegwentement qed tordna li tali appartament u garaxx jinbieghu b'dan li r-rikavat jinqasam b'mod ugwali bejn il-partijiet. Il-kontijiet relattivi u abbinati mal-istess appartament u garaxx jinqasmu kwantu ghal nofs kull wiehed.

Jidher ukoll li l-akbar kontestazzjoni kwantu ghall-flus hija s-somma ta' €48,000 li inghatat lill-intimat bhala parti mill-*early retirement plan* u li konsegwentement hija formanti parti mill-komunjoni tal-akkwisti. Permezz tan-nota ta' osservazzjonijiet tieghu l-intimat jipprova jargumenta li tali somma (almenu in parti) hija parafernali tieghu izda l-Qorti m'hijiex konvinta minn tali argument anke abbazi tal-fatt li l-istess somma akkumulat tul iz-zwieg tal-istess partijiet (li dam ghal snin) u fuq kollox ghaliex ma hemm ebda prova li l-istess somma tista' qatt tkun in parte parafernali. Gialadarba m'hemm ebda dubju dwar l-istess ammont (anke mix-xiehda prodotta u mid-dokumentazzjoni esebit) huwa formanti parti mill-konunjoni tal-akkwisti. Dan necessarjament ifisser li r-rikorrenti ghandha dritt ghal nofs l-istess ammont flimkien ma' nofs is-sehem indiviz tad-dar tax-Xghajra. Ghalhekk l-intimat qieghed jigi ordnat li jhallas lir-rikorrenti somma ta' erba' u ghoxrin elf Euro (€24,000), liema somma ghandha tinghata fi zmien hmistax (15) il-gurnata mid-data li din is-sentenza tigi res judicata. Il-Qorti tordna wkoll li f'kaz li dan ma jsirx, allura r-rikorrenti ghandha tithallas ghal sehemha minn sehem l-intimat mir-rikavat tal-bejgh tal-appartament u l-garaxx imsemmija aktar 'il fuq.

Formanti parti mill-komunjoni tal-akkwisti hemm ukoll zewg vetturi tat-tip Peugeot bin-numru ta' registrazzjoni MMC 106 u Suzuki Super Carry bin-numru ta' registrazzjoni DBH 557. Il-Qorti tirrileva li dwar l-istess ma ngabet ebda prova dwar il-valur taghhom u konsegwentement l-unika referenza li ssir ghalihom hija permezz tan-nota ta' osservazzjonijiet da parti tar-rikorrenti fejn tikkontendi li l-vettura Peugeot ghandha tigi

[31] Liema nota hija esebit a fol 152 tal-proceduri fl-ismijiet inversi

assenjata lir-ragel u s-Suzuki tigi assenjata lilha u n-nota ta' osservazzjonijiet da parti tal-intimat li jikkontendi li l-vetturi m'ghandhomx l-istess valur. *Stante* li m'hemmx qbil dwar l-istess u lanqas hemm prova dwar il-valur tal-istess, il-Qorti tordna li l-imsemmija vetturi jinbieghu b'dan li r-rikavat jinqasam b'mod ugwali bejniethom.

Stante li ma tressqet ebda prova dwar kontijiet bankarji u / jew investimenti l-Qorti thoss li kull parti ghandha zzomm dawk il-kontijiet bankarji u investimenti intestati f'isimha b'dan li dawn jitqiesu bhala l-proprjeta' assoluta ta' dik il-parti li jkunu intestati f'isimha.

DWAR IT-TALBA TAL-KURA U L-KUSTODJA TAL-MINURI

Il-Qorti tirrileva li permezz ta' digriet datat is-16 ta' Dicembru 2008 ordnat li l-kura u l-kustodja tal-ulied ghandha tkun wahda kongunta b'dan li N ghandha tibqa' tghix mal-omm u l-ulied l-ohra jghixu mal-missier. Hekk kif tiddikjara r-rikorrenti permezz tan-nota ta' osservazzjonijiet taghha, l-kwistjoni ta' kura u kustodja hija ormai survolata u dan *stante* li l-wild il-kbira ghandha wiehed u ghoxrin (21) sena, l-wild tan-nofs ghandha dsatax (19) il sena filwaqt li l-minuri R ghandu sittax –il sena u jidher li m'ghandu ebda intenzjoni li jmur jirrisjedi mar-rikorrenti. *Stante* l-eta' tal-istess minuri u *stante* li l-istess partijiet jidher li waslu f'*modus vivendi* dwar l-istess imsemmi minuri l-Qorti thoss li l-kura u l-kustodja tal-istess minuri ghandha tigi fdata f'idejn l-intimat. Tenut kont tal-eta' tal-minuri, l-access versu r-rikorrenti ghandu jsehh bi ftehim mal-istess minuri. Naturalment ir-residenza tal-istess minuri sakemm jaghlaq l-eta' ta' tmintax (18) –il sena ghandha tkun mal-intimat missier.

DWAR IT-TALBA GHAL MANTENIMENT GHAR-RIKORRENTI U GHALL-WILD MINURI

Il-Qorti tirrileva li kif qalet din l-istess Qorti hekk kif diversament preseduta fil-kawza fl-ismijiet **Georgina Schembri pro et noe vs Dino Schembri** deciza nhar it-28 ta' Ottubru 2002, l-obbligi tal-manteniment tal-konjugi huma regolati bl-artikolu 3 tal-Kap. 16 b'dan pero' li tali manteniment ghandu jinghata skond il-bzonn ta' min jitolbu u l-mezzi ta' min ghandu jaghtih (ara l-Artiklu 20 tal-Kap. 16). Dan ifisser li l-mara llum ghandha r-responsabbilitajiet taghha u trid necessarjament terfa' dan il-piz mar-ragel taghha ghaliex wara kollox ghandha wkoll il-kapacita' li tmur tahdem.

Mill-provi jirrizulta li r-rikorrenti ghandha introjtu ta' madwar seba' mitt Euro (€700) fix-xahar u dan kif tiddikjara hi stess fix-xiehda taghha.

Il-Qorti hija tal-fehma li r-rikorrenti hija kapaci tahdem u fil-fatt ghandha impjieg bi qliegh u fuq kollox hemm dekadenza da parti taghha *stante* li kien hemm adulterju da parti taghha wkoll, allura m'hemm ebda lok li tinghata manteniment ghaliha minghand l-intimat.

Dwar il-manteniment ghall-minuri, l-Qorti tara li fil-mori tal-proceduri l-intimat kien ordnat ihallas is-somma ta' mitt Euro (€100) kull erba' gimghat ghall-wild N[32] izda tali digriet illum irid jittiehed fil-kuntest ta' jekk tali wild hijiex qed tistudja fuq bazi *full-time* jew le kif ukoll fil-kuntest tal-ulied l-ohra li naturalment ghandhom ukoll id-dritt ghall-manteniment (jekk dejjem jigu sodisfatti l-kriterji ghal tali manteniment). Irid jitqies ukoll li prezentement tali ammont m'huwiex konsidrat bhala wiehed ragonevoli ghall-hajja tal-lum.

Mill-assjem tal-provi ma jirrizultax jekk l-ulied maggorenni humiex qed jahdmu jew jekk humiex studenti fuq bazi *full-time*. Jirrizulta izda li l-wild R ghadu minorenni u konsegwentement ghalih hemm bzonn li jithallas xi forma ta' manteniment. *Stante* li l-istess minuri jghix mal-intimat allura l-

[32] Ara a fol 107 tal-process fl-ismijiet inversi

manteniment ghall-istess wild ghandu jithallas da parti tar-rikorrenti kif ser jigi ordnat fil-kawza fl-ismijiet inversi. Kwantu ghall-ulied l-ohra jrid jigi rilevat li f'kaz li jirrizulta li l-istess ulied jew xi wahda minnhom tkun qed tistudja fuq bazi *full-time* allura f'dak il-kaz ikun hemm manteniment dovut. Peress li l-wild N tghix mar-rikorrenti allura f'kaz li jirrizulta li l-istess wild tkun qed tistudja fuq bazi *full-time* u dan sal-eta' massima ta' tlieta u ghoxrin (23) sena, allura l-intimat ghandu jhallas is-somma ta' mitejn Euro kull erba' gimghat flimkien ma' nofs l-ispejjez tas-sahha u l-edukazzjoni tal-istess wild filwaqt li r-rikorrenti tkun obbligata li thallas l-istess ammont u flimkien ma' nofs l-ispejjez tas-sahha u l-edukazzjoni tal-wild J li tghix mal-intimat, dejjem jekk tali wild tkun qed tistudja fuq bazi *full-time* u dan sal-eta' massima ta' tlieta u ghoxrin sena. L-istess ammont ghandu jithallas mir-rikorrenti ghall-minuri R u dan *di fermo* sal-eta' ta' tmintax (18) il sena filwaqt li bejn l-eta' ta' tmintax (18) –il sena u l-eta' massima ta' tlieta u ghoxrin (23) sena l-istess manteniment ikun dovut biss f'kaz li l-istess wild ikun qed jistudja fuq bazi *full-time*.

DECIDE

Ghalhekk, ghal dawn il-motivi, din il-Qorti taqta' u tiddeciedi din il-kawza billi:

[1] Tilqa' l-ewwel talba b'dan li tippronunzja d-divorzju bejn il-partijiet, bi htija imputabbli liz-zewg partijiet;

[2] Tilqa' it-tieni talba;

[3] Tilqa' t-tielet talba;

[4] Tilqa’ r-raba’ talba tar-rikorrenti u konsegwentement tiddikjara xolta l-komunjoni tal-akkwisti skond il-paragrafu intitolat ‘Dwar it-talba ghax-xoljiment tal-komunjoni tal-akkwisti’;

[5] Tichad il-hames talba *stante* li r-rikorrenti ma ressqet ebda prova dwar dan;

[6] Tichad is-sitt talba;

[7] Tichad is-seba’ talba;

[8] Tichad it-tmien talba;

[9] Tilqa’ d-disa’ talba limitatament fil-konfront tal-wild N b’dan li f’kaz li jirrizulta li l-istess wild tkun qed tistudja fuq bazi *full-time* u dan sal-eta’ massima ta’ tlieta u ghoxrin (23) sena, allura l-intimat ghandu jhallas manteniment ta’ €200 kull erba’ (4) gimghat bhala manteniment ghal bintu flimkien ma’ nofs l-ispejjez relattivi ghas-sahha u l-edukazzjoni tal-istess wild.

Bl-ispejjez ta’ dawn il-proceduri jinqasmu b’mod ugwali bejn il-partijiet filwaqt li l-ispejjez tal-mandat ta’ qbid, sekwestru u inibizzjoni jithallsu mill-intimat.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------